

نگاهی به برخی آیین‌های سنتی در ماه مبارک (رمضان)؛

از «پیراهن مراد» تا «دوست دوست؛ علی دوست»

هدی رضوانی پور

گزارش

امام علی (ع) توسط این کودکان و نوجوانان خوانده می‌شود و از سوی صاحبخانه تقاضای هدیه و انعام می‌کنند.

این محقق حوزه آیین‌های فرهنگی خاطرنشان می‌کند: پس از اینکه کودکان و نوجوانان این شعر را در محله‌های مختلف خواندند، صاحبخانه‌ها با روی گشاده از خوراکی‌هایی که از قبل برای همین شب تهیه کرده‌اند به آن‌ها می‌دهند تا این کودکان و نوجوانان بتوانند برای جمع آوری سایر انعام به مسیر خود ادامه دهند. برخی مردم معتقدند این کار باعث برآوردن حوائج و همدردی با یتیمان کوفه و همدلی با مولا علی (ع) در این ایام است. در واقع یک آیین سنتی است که موجب می‌شود شب بیست و هفتم ماه مبارک رمضان که در روایات ما نیز بسیار سفارش شده و شب مهمی است، جذاب‌تر برگزار شود و کودکان و نوجوانان نیز به واسطه این اقدام، بیشتر با حال و هوای ماه رمضان آشنا شوند.

وی خاطرنشان می‌کند: متأسفانه برخی از این آیین‌ها و سنت‌ها در سایر شهرستان‌های استان یزد و یا حتی کرمان رو به فراموشی و در حال کمرنگ شدن است که می‌طلبد برای نسل جدید برنامه‌های کاربردی جهت احیاسازی این آیین‌ها و سنت‌های قدیمی انجام داد تا بتوانیم آن‌ها را سینه به سینه به دست آیندگان برسانیم.

پیراهن مراد؛ پیراهنی برای دل‌های منتظر

از این آیین‌ها در گوشه و کنار کشور بسیار است. «پیراهن مراد» یکی دیگر از آیین‌هایی است که در یزد و کرمان به صورت مشترک در شب ۲۷ ماه مبارک رمضان انجام می‌شود و چه بسا که در سایر استان‌های کشور نیز رواج داشته باشد. در این آیین، بزرگ‌ترها وارد عمل می‌شوند و به جای کوچک‌ترها که سنت «دوست دوست، علی دوست» کاملاً به آن‌ها اختصاص داشت، سنت «پیراهن مراد» را به جای می‌آورند.

ماه مبارک رمضان یکی از ماه‌های پر خیر و برکتی است که در سراسر کشور از سوی تک تک ایرانی‌ها گرامی داشته شده و با شوق و استقبال خاصی به سراغ آن می‌روند. هر یک از استان‌های کشور برای رویارویی با این ماه پر خیر و برکت؛ آیین‌ها و سنت‌های دیرینه خاصی مربوط به خود دارد که برخی از این آیین‌ها در بین برخی از استان‌های کشور مشترک هستند. استان کرمان و استان یزد نیز به دلیل همجواری، در بسیاری از فرهنگ‌ها؛ آداب و رسوم اشتراکات بسیاری دارند که آیین‌های مربوط به ماه مبارک رمضان نیز در این زمره قرار می‌گیرند. آیین‌ها و سنت‌هایی که موجب می‌شود هر یک از مراسم دینی، ملی و مذهبی به زیبایی خاص خود برگزار شود.

دوست دوست، علی دوست؛ چیزی شبیه قاشق زنی عید نوروز

آیین «دوست دوست؛ علی دوست» از جمله آیین‌ها و سنت‌های مهمی است که در اواخر ماه مبارک رمضان و در شب بیست و هفتم این ماه در یزد و کرمان برگزار می‌شود. علیرضا صدیقی از فعالان و محققان حوزه‌های فرهنگی و سنتی یزد در این باره می‌گوید: این آیین قدیمی از دیرباز در کوچه پس کوچه‌های سنتی یزد و توسط کودکان و نوجوانان برگزار می‌شود. در واقع چیزی شبیه سنت قاشق زنی در شب‌های منتهی به نوروز است که در یزد و کرمان مشترک می‌باشد. در این آیین؛ کودکان و نوجوانان کاسه‌ها و کیسه‌هایی را در دست گرفته و به سراغ خانه‌های مختلف محله‌های شهر می‌روند و همزمان که در این خانه‌ها را می‌کوبند، شعر «دوست دوست، علی دوست» را زیر لب زمزمه می‌کنند تا از صاحبخانه انعام دریافت نمایند.

شعر «دوست دوست، علی دوست/دوست علی دوست/این خونه چقدر قشنگه/ همه شربت قنده/ الهی درش نبنده/ ا... کریم، ده نفریم (یا هر تعدادی که باشند)/ میدی یا بریم؟» یکی از اشعاری است که در مدح

